

YTTRANDE

2016-11-23

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Ds 2016:37

Departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37)

Inledning

Rörelsen #vistårinteut Sverige består av professionella och frivilliga som möter ensamkommande unga i sina uppdrag. Vi vill härmed från Höör avge ett yttrande när det gäller departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37).

Lokala bedömningar i Höörs kommun.

Ingemar Lindh samt ställföreträdande överförmyndare Anders Netterheim har kommit överens att godmanskapet kvarstår 4 veckor efter att meddelande om ändrad ålder från Migrationsverket inkommit till överförmyndaren. Till skillnad från den sociala sektorn som kommer att följa JO:s rekommendationer och avvakta tills beslut om avvisning (och åldersuppskrivning) vunnit laga kraft.

Att vi i kommunen inte kan tillsammans arbeta för ett gemensamt ställningstagande orsakar stor problematik.

Det som händer i Höörs kommun är att Gode män blir entledigade och ungdomen måste då helt plötsligt svara för sig själv, i de flesta fall har konsekvensen varit att ungdom blir flyttad från HVB hem till en vuxen anläggning och mister sin Gode Man, socialsekreterare och med största sannolikheten mister hen möjligheten till ett överklagande då allt stöd försvinner. I ett specifikt fall har gode man entledigats men ungdom fått bo kvar på HVB hem då socialsekreterare anser att ungdomen är minderårig och är i behov av fortsatt vård.

Detta förfarandet är en uppenbar orättvis behandling av ungdomarna och även ett bevis på hur

orätsäkert dessa bedömningar och riktlinjerna från Migrationsverket är. Den ungdom som har "turen" att ha ett kontaktnät av människor som ställer upp frivilligt har möjlighet att fortsätta att tex gå i skolan i sin kommun eller få sin sak överklagad medans en ungdom vars stöd helt försvinner blir både utkastad och utelämnad.

I Höör har vi ett flertal fall av godtyckliga åldersuppskrivningar. I ett fall försökte ungdom ta sitt liv då han enligt sig själv, god man och socialsekreterare uppenbart är minderårig. I 2 fall har ungdom förlorat sin God Man dock har den ena fortsatt agera som stödperson utan ersättning medans den andre ungdomen står helt utan. Åldersuppskrivningarna i 2 av fallen kommer att överklagas men i väntan på ett nytt beslut svävar våra ungdomar i en ovisshet då kommunen och enskilda beslutsfattare har rätt att agera hur dom vill utan en tanke på de konsekvenser det ger

De godtyckliga åldersuppskrivningarna som sker i vår kommun är inte rättsäkra, de är inte humana och det drabbar oss alla som arbetar och stöter på ensamkommande ungdomar.

Inget beslut från Migrationsverket som inte vunnit laga kraft skall behöva drabba ungdomar, Gode Män, socialsekreterare eller boendesituationen.

Sammanfattning

Förslaget rymmer en del positiva skrivningar, till exempel att åldersbedömning blir möjlig att överklaga separat och att barn, även om de saknar identitetshandlingar, kan ses som barn (7.1, s. 35).

Vi är däremot djupt oroliga över och kritiska över följande:

Migrationsverket kan ta beslut om ålder för personer som i registreringsamtalet uppger att de är ensamkommande unga men som enligt tjänstemän på Migrationsverket ses som *uppenbart* äldre än 18 år. Dessa personers ålder räknas inte som ändrad och beslutet kan därmed inte överklagas. Vi anser att det finns risk för godtyckliga bedömningar. Förfaringssättet ger ett stort mått av rättsosäkerhet genom att

- Det till stora delar bygger på föreställningar att det går att se på en person hur gammal den är alternativt att det finns genetiska särdrag som kännetecknar den sökandes härkomst i kombination med kulturellt betingade drag. Vår erfarenhet är att det kan råda mycket delade meningar om vad som är "uppenbart".
- De barn som uppfattas som uppenbart äldre än vad de egentligen är inte kommer att inkluderas i barnrättsperspektivet och därmed kommer att förnekas de rättigheter som alla andra barn har. De riskerar då att bli utnyttjade på olika sätt (se till exempel paragraf 32-36 och 38 i barnkonventionen), både i Sverige och vid eventuell utvisning. Detta är något som skrivningarna är till för att hindra men som istället motverkar sitt eget syfte.
- Barn som uppfattas som uppenbart äldre än 18 år inte kommer att kunna överklaga beslutet separat. Det innebär att ett allt för stort ansvar läggs på den enskilda tjänstemannen att fatta rätt beslut vid tillfället, ett beslut som kan innebära fara för barnets liv. Även för tjänstemännen är överklagande en extra säkerhet.
- Tidiga åldersbedömningar utan utredning kan ge utrymme för systematiska åldersuppskrivningar av minderåriga barn till vuxna vid registreringen - kanske för att spara tid och pengar. I praktiken skulle det kunna innebära att vissa barn ställs utanför det mottagande och asylbedömning som barn har rätt till.

Baserat på de skäl vi angivit ovan motsätter vi oss skarpt de här skrivningarna i lagändringarna eftersom vi menar att rättsosäkerheten ökar kraftigt för ensamkommande unga asylsökande som är barn men som enligt Migrationsverket uppenbart är äldre än 18 år.

För rörelsen #vistårinteut:s räkning har vi som talespersoner sammanfattat de synpunkter som lyfts i dialog med sympatisörer och medlemmar.

Vänligen,

Vian Delsoz , God Man, HVB personal, Frivilligt familjehem.
#vistårinteutHöör

